

การเสริมสร้างศักยภาพเครือข่ายภาคประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการเฝ้าระวังและเตือนภัยคุณภาพน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง

ส่วนแผนงานและประมวผล กองจัดการคุณภาพน้ำ

กรมควบคุมมลพิษ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ดำเนินการจัดอบรม “เสริมสร้างศักยภาพเครือข่ายภาคประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเฝ้าระวังและเตือนภัยคุณภาพน้ำ” ในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการน้ำเสียและการจัดการขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทางให้กับกลุ่มเป้าหมายให้สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ไม่ให้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำในแม่น้ำปากพนังและคูคลองสาขา ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ประกอบด้วยเครือข่ายภาคประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง และอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้านในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

รูปที่ 1 การจัดอบรม “เสริมสร้างศักยภาพเครือข่ายภาคประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเฝ้าระวังและเตือนภัยคุณภาพน้ำ”
ในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

โดยมีการบรรยายสถานการณ์และการจัดการคุณภาพน้ำ สาเหตุการเกิดน้ำเสีย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการคุณภาพน้ำ นโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการคุณภาพน้ำ แนวทางการแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง การรับมือกับปรากฏการณ์เอลนีโญ - ลานีญา และมีการแบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการน้ำเสียและการจัดการขยะมูลฝอยที่ต้นทาง การเฝ้าระวังและติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำอย่างง่าย รวมทั้งการลดการใช้สารเคมีในการทำเกษตร โดยมีฐานการเรียนรู้ดังนี้

ฐานที่ 1 การจัดการน้ำเสียโดยใช้ถังดักไขมันและการประดิษฐ์ถังดักไขมันอย่างง่าย เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดทำถังดักไขมันเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการน้ำเสียจากบ้านเรือน ซึ่งเป็นการลดปริมาณความสกปรกของน้ำเสียตั้งแต่ต้นทางก่อนที่จะระบายลงสู่ท่อระบายน้ำสาธารณะ หรือระบายลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ ดังแสดงในรูปที่ 2

รูปที่ 2 การประดิษฐ์ถังดักไขมันอย่างง่าย

ฐานที่ 2 การประดิษฐ์ถังกำจัดเศษอาหารและการคัดแยกขยะรีไซเคิล เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะในครัวเรือน โดยเน้นการแยกขยะที่จะนำไปใช้ประโยชน์ และขยะมูลฝอยที่จะนำไปกำจัดออกจากกัน ดังแสดงในรูปที่ 3

รูปที่ 3 การคัดแยกขยะในครัวเรือน และการการประดิษฐ์ถังหมักขยะเศษอาหาร

ฐานที่ 3 การเฝ้าระวังและติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำอย่างง่าย เพื่อเฝ้าระวังปัญหาคุณภาพน้ำในพื้นที่ของตนเอง โดยมีการฝึกปฏิบัติการตรวจวัดความเป็นกรด - ด่าง (pH) และตรวจวัดปริมาณออกซิเจนละลายน้ำ (DO) ด้วยชุดทดสอบคุณภาพน้ำอย่างง่าย (ชุดทดสอบ Test Kit) ดังแสดงในรูปที่ 4

รูปที่ 4 การตรวจวัดความเป็นกรด - ด่าง (pH) และตรวจวัดปริมาณออกซิเจนละลายน้ำ (DO)

ฐานที่ 4 การจัดทำสารชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคและแมลงทดแทนการใช้สารเคมี เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดทำสารชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคและแมลงทดแทนการใช้สารเคมีในการกำจัดศัตรูพืชเพื่อลดการปนเปื้อนสารเคมีลงสู่แหล่งน้ำ ดังแสดงในรูปที่ 5

รูปที่ 5 การจัดทำสารชีวจิตเพื่อป้องกันโรคและแมลง

จากผลการสำรวจความพึงพอใจด้านความรู้ความเข้าใจ พบว่า ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมมีความพึงพอใจด้านกระบวนการ เนื้อหาสาระในการฝึกอบรม การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร สื่อประกอบการนำเสนอ และการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด พร้อมทั้งมีข้อเสนอแนะให้กรมควบคุมมลพิษดำเนินการเสริมสร้างศักยภาพเครือข่ายภาคประชาชนในด้านการเฝ้าระวังและเตือนภัยคุณภาพน้ำอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี